

wij ter plaatse. Het paard werd met een lang touw aan een boom gebonden en deed niets dan rondloopen, geplaagd door allerlei vliegen en muggen. Daarna werden de meegenomen takels bevestigd en toen aan 't trekken. Wij konden het met ons tweeën nog niet klaarspelen. Daar riep opeens de heer Engels: waarom zouden wij het paard er niet voorspannen? Zoo gezegd, zoo gedaan; maar met aantrekken nam het paard opeens een geweldige sprong en takels en heksenbezem stortten op den grond. Het paard bijna op hol. Daar lag me de boel en weer moesten de takels bevestigd worden en weer werd het paard er voor gespannen en toen rees de bezem statig omhoog. Met zeer veel moeite werd de kar, waarmee in de beperkte ruimte lastig te manoeuvreren viel, onder het gevaarte geschoven en langzaam liet men de boel vieren. Daar was de bezem ingesperd, het paard werd weer voor de kar gespannen en toen kregen wij datzelfde tochtje over den omgevallen boom, door kreupelhout en boschjes, elk oogenblik bang dat de boel zou breken of het paard op hol gaan. Wij bleven nog achter een zware kastanjetak haken, knap! zei de tak, maar 't kostte ons een zijkant van de wagen en zoo kwamen wij op den grooten weg en zoo verder in Zwolle bij de nachtboot. Onder belangstelling van een massa baliekluivers, lie allerlei conjecturen van het natuurwonder opwierpen, werd de reus in het ruim van de nachtboot geheschen en daarna naar Amsterdam vervoerd.

Misschien zullen er sommige van de lezers zijn, die de bedenking zouden kunnen aanvoeren of het niet beter geweest was dat natuurmonument op Mataram te behouden. Ik geef toe, dat dit oogenschijnlijk beter geweest was; maar aan den anderen kant diene men ook te bedenken, dat dit geval niet analoog is met b.v. de heksenbezem op een beuk in 't Volkspark te Enschede, omdat daar gelegenheid tot observatie met zekerheid van bekend is, terwijl Mataram vrijwel ontoegankelijk is met naar alle waarschijnlijkheid binnen niet al te lang tijdsverloop verkocht zal worden en dan zeker gesloopt wordt. Daarom is het beter, dat hij maar opgeborgen wordt in Artis of ergens anders.

Hoe nu de reis verder ging van af de aanlegplaats der boot in Amsterdam naar Artis en verder de vestibule in, daar zal of onze redacteur Heimans, of de heer Jaspers wel iets over weten mede te deelen. Daarover sta ik hun gaarne het woord af.

Zwolle.

P. J. A. J. MEULEMEESTER.

DE GIERZWALUW.

Het is een interessante vogel, de gierzwaluw. Zooals ieder weet verschijnt deze zomergast in 't laatst van April om in het begin van Augustus weer te vertrekken naar de binnenlanden van Afrika. Ik heb hem dikwijls met belangstelling waargenomen als hij hoog in de lucht zijne kringen beschrijft, nu eens zeilende met uitgebreide vleugels om straks plotseling met uitgespreide staartveeren een eind naar beneden te schieten.

Altijd moet deze luchtbewoner opvallen; want zelfs in de lagere bergstreken van Duitschland ziet men hem hoog boven de bergtoppen zijn zoedseel zoeken. Alleen tegen het vallen van den avond zweeft hij dicht bij de aarde. Hier in Amersfoort verzamelt zich dan de bende nabij het dak van Mr. De Leeuw in de Muurhuizen waar de kolonie-leden hun broed- en slaappleatsen gesticht hebben. De nesten worden dicht bij de dakgoot gemaakt; toch is het niet gemakkelijk

de jonge vogels te krijgen, want zodra zij onraad bespeuren kruipen zij onder de dakpannen naar boven. Het komt menigmaal voor, dat de oude vogels te laag aankomen bij de dakgoot en om dan niet tegen de muur aan te vliegen laten zij zich op den bodem vallen en kunnen dan gemakkelijk gevangen worden. Hierdoor was ik in de gelegenheid enkele malen een vogel in handen te krijgen.

Nu wordt er in het laatste nummer van de *Levende Natuur* iets medegedeeld over den datum van hun vertrek door Mr. Baron Snoukaert, dit geeft mij aanleiding daarover mijn waarnemingen mede te deelen over dit jaar.

De gierzwaluw was in Amersfoort op 31 Juli vertrokken.

Op 1 Augustus, wandelende van Zeist naar Doorn, werden door mij nergens gierzwaluwen waargenomen.

Op 2 Augustus, varende van Nijmegen naar Rotterdam, heb ik slechts 5 gierzwaluwen gezien en wel eenmaal één vogel en tweemaal twee vogels in de streek die de boot tusschen Dordrecht en Rotterdam aflegt.

Op 3 Augustus nam ik vier gierzwaluwen boven het terrein van de militaire stallen te Amersfoort waar; deze laatste zijn waarschijnlijk doortrekkende geweest. Sedert dien datum heb ik geen enkel exemplaar meer waargenomen.

Volgens de berekening der snelheid van vliegende vogels, staat de gierzwaluw bovenaan op de lijst met een snelheid van 500 K. M. per uur, ik hoorde dit meermalen als een feit mededeelen: zij kunnen dus in een korten tijd een groote afstand afleggen.

Gedurende die excursiedagen deed ik enkele waarnemingen die misschien niet algemeen bekend zijn, wat broedplaatsen betreft.

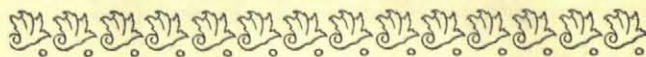
Er was een nest van den vliegenvanger tusschen de dwarsarmen voor de electrische geleiding aan de paal die staat bij het eerste hek (wandelende van Zeist naar Doorn) van het kasteel van den heer Van Loon te Doorn. De aandacht viel er op, omdat de jongen gevoerd werden en nu bleek mij, dat de meeste dwarsarmen verlaten nesten hadden. 't Is een uitgezocht plaatsje voor onze zangvogels, want hoe kan men hen daar storen in het uitbroeden en grootbrengen van eieren en jongen.

De peilers van den spoorbrug bij Zalt-Bommel waren bezet met tientallen van zwaluwnesten vlak naast elkaar gelegen. De nesten waren gebouwd tegen de bovenste lijst der peilers, dus vlak bij de spoorstaven waarover dagelijks met donderend geweld de spoortreinen rijden; wellicht is dit op meer plaatsen tegeval.

Eindelijk werd op 2 Augustus een vlucht groote vogels waargenomen (vermoedelijk ganzen), trekkende met de V-vorm in Westelijke richting. De vlucht verdeelde zich meermalen in meerdere stukken, die ieder voor zich de V-vorm aannamen, om na langer of korter tijd weer tot een lange V zamen te komen. 't Is dunkt mij vroeg voor ganzen.

Amersfoort, Augustus 1905.

L. J. VAN RHIJN.

OP DE HEIDE.

Zelden de hei bezocht hebbende, daar ik tot nu toe, Zaltijd in Zwolle gewoond heb, waren mijn eerste wandelingen, sinds ik in Roermond woon, daarheen.

Misschien interesseert het den lezers, mijn waarnemingen, voornamelijk op het gebied van vogels, te vernemen.

't Is een mooie dag in het laatst van September, zulk een dag, dat de herfststraden 's morgens met glinsterende